

Mildamster Brêge

Colofon

Redactie:

Grietus Brouwer
Sietse van Dijk
Henk Hidding
Henk v.d. Kam
Michiko Sugawara
Ab Slager
Lily Tola
Renske de Vries (lay-out)
Willy Wiersma

Linoleumsnede voorblad: Jan ten Hoeve
Vormgever voorblad: Roelof Koster
Cartoon: Berend Krekt

Officieel orgaan van Plaatselijk Belang Mildam

Jaargang 5 - nr. 4

Verschijnt 4 x per jaar

Oplage: 325 stuks

Rekeningnr. Rabobank: 1099.61.005

t.n.v. Dorpskrant Mildamster Brêge

Wilt u reageren?

Dat kan per e-mail: DorpskrantMildam@gmail.com

òf schriftelijk:

Redactie Mildamster Brêge, p/a De Wissel 14, 8454 KT MILDAM

Inleveren kopij: vóór 15 november 2010

(± één vel A4-formaat; lettertype Times New Roman; puntgrootte 12)

INHOUDSOPGAVE

Colofon.....	1
Contactpersoon Plaatselijk Belang.....	3
Buurtcoördinatoren.....	3
Van de voorzitter.....	3
Welkomstemmer ONMKB.....	3
Vlag weer te koop!.....	5
'Defibrillator redt het leven van een sporter'.....	5
Cartoon.....	6
Nieuw redactielid.....	7
Mildam op de fiets.....	8
Nieuwe inwoners.....	9
Verrassing!.....	10
Koffie drinken.....	11
Waar-o-waar.....	12
Introductiecursus Fries voor bewoners van Mildam en Katlijk e.o.	13
Wandelen over de Ketliker heide met Staatsbosbeheer.....	14
Yn de fallei.....	15
Zwemmen bij de brêge in Mildam.....	16
Perenroest.....	18
Dromen.....	19
Op de fiets.....	20
Biodiversiteit.....	24
Kinderdisco.....	28
Kabouter Wesley.....	29
Tjongerschool Mildam.....	30
W.A. Nijenhuissschool Katlijk.....	32
Michiko.....	34
Cultuur in Zwitserland.....	35
Voetschimmel.....	37
Voedsel voor de Goden.....	38
Kreatief Kollektief.....	40
Lichtpuntjes in It Alde Tsjerkje.....	40
Seizoen 2010-2011 van de 60+ soos Mildam-Katlijk.....	41
Toanielferienting 'De Twa Doarpen'.....	42
Iepenloft Ketlik/Mildam.....	42
Ontmoetingsdag 'Lopers voor Rollers' 2 juni 2010.....	43
Vrouwen van nu, afd. O.N.K.M.	44
Jubileumconcert Zangvereniging 'De Woudklank'.....	44
Zondagsschool: <i>zie bij advertentiepagina 'Grondwark Bodemadvies'</i>	

Contactpersoon Plaatselijk Belang

Sietse van Dijk ☎ (0513) 63 60 66

E-mailadres: pbmildam@hotmail.com

Buurtcoördinatoren

Koene Bik, De Karn 19

Janny Jongedijk, Schoterlandseweg 33

Rykele Hoekstra, Schoterlandseweg 85

Piet Riemersma, Van Aylvalaan 22

Sietse van Dijk, Molenlaan 22

Ruth Samm, De Dobbe 27

Peter Dral, Weversbuurt 17

Willy v.d. Zee, Verzetslaan 23

Bruggelaantje/Milhoes/De Karn

Schoterlandseweg (west)

Schoterlandseweg (oost)

Van Aylvalaan/De Wissel

Canadezenlaan, Molenlaan

De Dobbe

Yntzelaan/Weversbuurt

Verzetslaan

VAN DE VOORZITTER

Van de Gemeente ontvingen wij de **Strategische Woonvisie** 2010 - 2025. Deze woonvisie is door de gemeenteraad van Heerenveen vastgesteld en geeft het woonbeleid weer voor de periode tot 2015. Daarnaast is er een doorkijk naar de periode tot 2025.

De visie is o.a. tot stand gekomen in overleg met bewoners, verenigingen voor Plaatselijk Belang, marktpartijen, partnergemeenten in de woonregio A7 en de provincie. Zij heeft als titel meegekregen 'Van kwantiteit naar kwaliteit' en is opgesteld in samenwerking met Woon-Friesland en Accolade.

In 2007 en 2008 hebben alle elf dorpen van de Gemeente Heerenveen hun wensen kenbaar gemaakt in hun dorpsvisie. Nagenoeg alle dorpen wilden geen grootschalige uitbreiding van de woningvoorraad. Slechts Jubbega, Nieuwehorne en Tjalleberd zagen ruimte voor een bescheiden uitbreiding.

In de dorpsvisie van Mildam is voor de periode 2007-2013 de gewenste situatie voor bouwen en wonen weergegeven.

Deze is als volgt: 'De wens is dat de kleinschaligheid van Mildam behouden blijft en dat vooral natuurlijke en landschappelijke waarden verbeterd en versterkt moeten worden. Dit uitgangspunt verdraagt geen uitbreidingspunten'.

Op blz. 34 van de Strategische Woonvisie 2010-2025 wordt weergegeven in hoeverre de Gemeente met onze wens rekening houdt: 'De visie van de dorpen wordt belangrijke input gevonden voor de beleidsafweging die gemaakt wordt in de woonvisie. De dorpsvisies maken echter geen deel uit van het gemeentelijk beleid en vormen daarom geen kaderstellende input voor deze beleidsvisie'.

Op blz. 51 worden in het geactualiseerde woningbouwprogramma 2009-2015 de netto aantallen woningen weergegeven. Hieruit blijkt dat er voor de periode 2008-2015 **zes eengezinswoningen** voor **Mildam** staan gepland; daaronder wordt verstaan een tussenwoning, een hoekwoning, twee-onder-een-kap, een villa of een landhuis. Voor de periode 2016 - 2025 staan voor Mildam geen woningen gepland.

Mocht iemand zich op een donkere regenachtige dag vervelen en het lijvige document, dat uit 87 bladzijden bestaat, even ter inzage willen hebben, dan kan dat uiteraard. Bel dan even 636079 of kom langs op De Dobbe 52.

Wij hebben de Gemeente inmiddels om nadere inlichtingen gevraagd. In een volgend nummer van de dorpskrant hopen wij u iets meer informatie te kunnen geven.

Bauke Visser

Welkomstemmer ONMKB

De Gemeente Heerenveen overhandigt aan alle toekomstige nieuwe bewoners van de Gemeente een informatiepakket. De ONMKB wil hier graag op aansluiten met het uitreiken van een welkomstemmer.

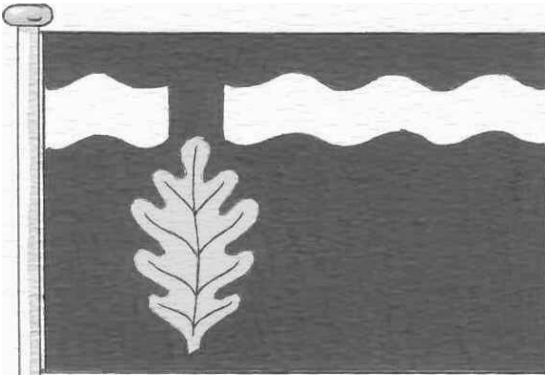
Lijkt het u leuk om uw bedrijf, vereniging of instelling op deze manier onder de aandacht te brengen van alle nieuwe inwoners van onze dorpen, dan is dit een leuke kans. Te denken valt aan een kortingsbon, houdbaar geschenk, infobulletin etc. Samen kunnen we op deze manier de leefbaarheid in onze dorpen promoten.

Dus grijp uw kans en mail naar info@onmkb.nl of neem contact op met één van onderstaande personen.

Paul van Koppen (Kwartier Noord)
Richtsje Hoekstra (Hoekstra Fourages)
Auke Brouwer (Coop Brouwer)

Vlag weer te koop!

Plaatselijk Belang Mildam heeft besloten om opnieuw een aantal **Mildamster vlaggen** te laten maken. Ze worden aangeboden voor slechts € 17,50 per stuk. Misschien een leuk cadeau voor uw buurman die al jaren eentje wilde hebben. Wanneer het overleg met de leverancier niet hapert, wordt de vlag gelijk aan de vorige.

Afmetingen: 1,5 x 1 m.
Een blauw veld met een wit stroompje (de Tjonger) en een eikenblad.

Belangstelling? Kijk op het mededelingenbord van PB en/of in de volgende Brêge.

Sietse van Dijk

'Defibrillator redt het leven van een sporter'

Dit bericht lees je soms in de krant. Tijdens het sporten kreeg iemand een hartstilstand, maar dankzij snel ingrijpen van een vrijwilliger die een defibrillator kon bedienen, liep het goed af.

Sporten is levensgevaarlijk zou je kunnen denken, maar volgens deskundigen is dat niet het geval. Een hartstilstand kan iedereen overkomen. De directe oorzaak ervan is vaak het afsluiten van een slagader in de buurt van het hart (meestal bij ouderen) of een aangeboren hartafwijking. Vroeger had je buiten het ziekenhuis weinig kans om een hartstilstand te overleven. Tegenwoordig zijn hulpdiensten, zoals ambulances en ook de politie, uitgerust met een AED.

AED staat voor **A**utomatische **E**xterne **D**efibrillator, een apparaatje dat met stroomstoten het hart weer op gang kan brengen.

Wanneer een deskundige binnen 5 minuten iemand met een hartstilstand aan een AED legt, heeft de patiënt volgens onderzoek een kans van 70% om te overleven. Die kans wordt 10% kleiner met elke minuut dat de reanimatie langer uitblijft. U begrijpt ook wel dat ambulance of politie vaak niet zo snel ter plekke kunnen zijn. Daarom hebben steeds meer dorpen een of meer AED's in eigen beheer. Er zijn dan natuurlijk ook mensen ter plekke nodig die het apparaat kunnen bedienen.

Waarschijnlijk hoort u binnenkort via uw sportvereniging of op een andere manier meer over de defibrillator. Misschien bent u een van de dorpsgenoten die bereid is een instructie voor de bediening van een defibrillator te volgen.

Sietse van Dijk

*****

CARTOON

De Blêdeklaauwer

* Bushokje verhuist weer terug

Nieuw redactielid

In de Brêge van maart 2010 werd er een oproep geplaatst voor een nieuw redactielid ter ondersteuning van het lay-out gebeuren. Hier ben ik op ingegaan, omdat ik enige ervaring heb opgedaan met het schoolkrantgebeuren bij de Tjongerschool.

Mijn naam is **Willy Wiersma**. Ik woon met mijn gezin - man en 3 kinderen - aan De Wissel 8 in Mildam.

Hobby's: puzzelen/sudoku, fröbelen met kralen, lezen, foto's maken, fietsen en wandelen.

In de vakantie ga ik graag naar Engeland. Londen is een fantastische stad, lopen langs de Theems, je klein voelen tussen de grote gebouwen en allerlei verschillende mensen tegenkomen, dat geeft mij een kick. Op het platteland zijn allerlei bezienswaardigheden, zoals kastelen, musea, oude badplaatsen, resten van nederzettingen die de Romeinen nog hebben gebouwd, oude mijnen, grotten, kathedralen, kerken, natuur (stranden, bergen, meren) en nog veel meer.

Als ik geen vakantie heb, werk ik twee dagen per week als administratief medewerker bij de Hanzehogeschool in Groningen. In de jaren tachtig heb ik op mijn werk de intrede van de computer meegemaakt. Ik weet nog goed dat je in het begin een floppy moest formatteren, voor je deze kon gebruiken. De beveiliging was toen nog niet goed wat tot gevolg had dat we de harde schijf eens hebben geformatteerd. Daar hebben we veel van geleerd!

Ik hoop dat met mijn ondersteuning de Brêge nog lang kan verschijnen.

Willy Wiersma

MILDAM OP DE FIETS

Zij blij met de nieuwe fiets

Hij ook blij met zijn fiets? Reken maar.

Met 2 fietsen natuurlijk dubbel blij.

Die fotograaf ben ik mooi even ontlopen. Ik hoef niet zo nodig met mijn 3 nieuwe fietsen in de krant. Henk was trouwens wel blij.

Echt blij! 4 nieuwe fietsen

De topscorers! De familie Van der Meulen van de Schoterlandseweg. Met 11 (elf!) nieuwe fietsen moet je wel volmaakt gelukkig zijn.

NIEUWE INWONERS

Aan het **Bruggelaantje 1** zijn Bennie en Joanne Bos druk bezig met de verbouwing van hun nieuwe huis; ze wonen er al wel. Ze komen uit Jubbega.

Op **De Dobbe 24** zijn de nieuwe bewoners: Christiaan en Gina Bik met hun kinderen Sijlke en Stijn. Christiaan is opgegroeid in Mildam.

De **Schoterlandseweg 56** heeft Alie Rusch en Nammer Kroes als nieuwe bewoners.

Aan de **Schoterlandseweg 99** is Annelies Fopma met haar kinderen Peter en Tessa komen wonen.

Sinds deze zomer wonen op de **Yntzelaan 6** Otto en Maureen Tulner met zoon Bram (5 jaar); ze komen uit Heerenveen.

Fabrieksgarantie

loopt gewoon door, ook voor uw nieuwe auto.

Automobielbedrijf T. Mevlus Mildam

Verrassing!

Op een winderige vrijdag keerden wij van vakantie terug en werden overdonderd door een reuzenschip, dat in de Tjonger afgemeerd lag. Het leek niet echt op een van de werkschepen van de provincie en nog volop in de vakantie sfeer pakten we gauw ons fototoestel voor een bijzonder kiekje.

U begrijpt als inwoner van Mildam wel, hoe dit verhaal verder gaat: het schip bleef daar de rest van de zomer liggen. Zo iets wekt toch wel een ieders nieuwsgierigheid?

Het betreft hier een aak van het type 'Hagenaar'. De stad Den Haag beleefde rond de eeuwwisseling van de 19^e naar de 20^e eeuw een grote uitbreiding dankzij de verbeteringen van het weg- en treinvervoer. Dit had ook tot gevolg, dat veel ophaalbruggen door vaste bruggen werden vervangen. Voor het transport van hout en steen was de waterweg nog steeds het voordeligst. Er werd een transportschip voor bouwmaterialen ontworpen, het type 'Hagenaar', met de grootst mogelijke transportcapaciteit, dat ook nog door de smalste vaste brug in Den Haag, de Wagenbrug, paste. Zo kwam men uit op een maximale lengte van 22 meter en een maximale hoogte van 2m40. De Wagenbrug was/is 4m20 breed, de maximale breedte van zo'n schip is dan ook 4m18.

Dat wil zeggen dat de schepen soms toch iets hoger en breder waren, maar de uitstekende delen (zoals de zwaarden) konden dan bij de Wagenbrug worden verwijderd.

Een 'Hagenaar' kon 80 tot 100 ton vracht vervoeren met een maximale diepgang van 80 cm!

Nu blijkt de schipper van onze 'Mildamster Hagenaar' bezig, het schip in originele staat terug te brengen. Zijn huis heeft hij al te koop gezet. Hij was van plan de hele winter hier te liggen (iedereen vindt Mildam prachtig), maar de provincie gaat daar niet helemaal mee akkoord; de partijen zijn nog in onderhandeling. Schepen liggen hier gratis, in een jachthaven moet per meter liggeld betaald worden.

Dit is dan ook de reden, dat er nog maar heel weinig 'Hagenaars' zijn; volgens internet varen er nog maar een kleine tiental. En daar hoort deze bij! Hij is zelfs door de sluis van Nieuwehorne geschut met als bescherming een molton in plaats van stoothout! Maar wat wil je ook, hij heet 'Aventoor'! Deze naam kregen trouwens veel schepen als de werf geen bouwopdracht had en een schip op 'avontuur' bouwde. Werd zo'n schip gekocht door een schipper met niet veel fantasie, hield het die naam. Met deze 'Aventoor' lijken de oude tijden van Mildam te herleven.

Lily Tola

Bronnen:

<http://historie.residentie.net/hagenaar.htm>

www.avontuur.nl/historie.php

Koffie drinken

Wij nodigen u allen uit om een kop koffie te komen drinken in 'It Trefpunt' in Mildam. **Elke 3^e dinsdag van de maand** staat de koffie klaar. Gezelligheid en elkaar ontmoeten zijn de ingrediënten.

Dus schroom niet en kom gerust. De eerstvolgende koffieochtend is op 19 oktober a.s. Om 9.30 uur bent u van harte welkom.

Groeten, namens de kosters

Waar-o-waar

Op de foto van de vorige keer stond de achterkant van de boerderij van de familie Heida aan de Schoterlandseweg. Ik had de foto genomen omdat daar zoveel reeën tegelijk aanwezig waren en omdat ze zo mooi tegen de sneeuw afstaken. Mijn oproep van de vorige keer om vooral te reageren, heeft nu wel meer deelnemers opgeleverd. Toch moet ook u meedoen wanneer u wilt dat deze rubriek in de Brêge blijft.

De stand van de ladder:

Aly Klazema	4p
Pietsje Koen	4p
Mevr. Balstra-Van Essen	2p
Bauke Visser	1p
Theo Janssen	1p

De nieuwe foto:

De nieuwe foto is weer ín of in de buurt van Mildam gemaakt. Herkent u het plekje, mail dan het adres of een omschrijving van de plek waar uw fotograaf stond toen hij de foto maakte, naar:

DorpskrantMildam@gmail.com.

Oplossingen kunt u ook schriftelijk inleveren bij: Sietse van Dijk, Molenaar 22, Mildam.

De oplossingen kunnen tot uiterlijk **6 weken** na het verschijnen van de krant worden ingezonden. Succes allemaal.

Sietse van Dijk

SAMENLEVING

Introductie cursus Fries voor bewoners van Mildam en Katlijk e.o.

Als zich tenminste 8 personen opgeven, wordt er de komende maanden een **cursus Fries** gehouden in het **Hof van Schoterland** te Mildam. In 10 lessen van 2 uur leert u het Fries verstaan en lezen. Dat gebeurt aan de hand van teksten die betrekking hebben op het dagelijkse leven. Er wordt aandacht besteed aan grammatica, woordenschat en uitspraak.

Startdatum: dinsdag 2 november; tijd: 19.30 - 21.30 uur.

De lessen worden om de week gegeven.

Cursusgeld incl. leermiddelen en zaalhuur: € 8,25 per les.

Zolang u de cursus volgt, kunt u gratis gebruik maken van edufrysk.nl, het digitale cursusaanbod van Afûk.

Opgave uiterlijk 25 oktober a.s. bij:

Bauke Visser, De Dobbe 52, 8454 LD Mildam

☎ (0513) 63 60 79

E-mail: bauke.truus@hotmail.com

Oant sjen

Wandelen over de Ketliker heide met Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer heeft een nieuw pad aangelegd over de Ketliker heide. Er is een verbinding gemaakt tussen de heide en de Breedsingel en het pad loopt door naar de Bisschoplaan. Prachtig! Via een bruggetje en een nieuw bospaadje kom je bij een weiland, waar een breed pad loopt tot een klaphekje. Achter dit klaphekje ligt een soort sluis tot het volgende hekje. Deze sluis verbindt twee stukken weiland waar vee van het ene deel naar het andere kan lopen; ook machines kunnen daar langs. Mensen die bang voor vee (paarden), zijn kunnen de sluis snel oversteken.

Het klaphekje bij de Breedsingel.

Op de foto zie je geen paarden, maar je kunt zien dat ze er vaak staan.

Maar... bij het volgende klaphek moet je ineens een stuk weiland oversteken dat tot de Breedsingel loopt, tot het laatste hekje. Hier ligt een probleem. In dit weiland lopen paarden en waar staan die paarden vooral? Jawel, precies voor het laatste hek. Ik heb al drie keer meegemaakt dat mensen (vrouwen) rechtsomkeert maakten. "Daar gaan wij niet langs." Er wordt dus geen of nauwelijks gebruik van het pad gemaakt en dat is erg jammer. Waarom heeft Staatsbosbeheer ook hier niet een sluis toegepast waar mensen snel kunnen oversteken? Ook had het pad langs de buitenkant van de afrastering kunnen lopen, daar waar een stuk land aan de natuur teruggegeven is. Is hier een kans gemist of is er een andere reden?

Grietus Brouwer

Yn de fallei

Ik skarrelje yn 't Ketliker Skar
koskitengriene drek kleeft
oan myn sneinske skuon

efter 'n keppel Skotske kij
falle sa'n tûzend guozzen
lûdleas del
as flokken yn in swarte sniebui

sinnestrielen boartsje
mei it plomsketten reid
lâns de grins fan twa talen
dideldeint stilte

op de aadlike boekeleane
folgje ik 't âlde spoar
en waan my efkes yn in rydtúch
mei fjouwer Fryske hynders derfoar

steatlik glide wy
lâns ferbastere inisjalen
fan ferleafde steltsjes fan eartiids
ivich ferbûn troch letterbeammen

oan 'e seam stap ik út
yn it weiswinen fan triptrapjen
lost stadich de kym op
yn 'n blaugriene dream.

© Hiltse Jongsma 2008

*Bovenstaand gedicht is geschreven door **Hiltse Jongsma** uit **Elsloo**.
Dit gedicht is met haar toestemming opgenomen in de Brêge.
Voor meer gedichten en prachtige foto's van Hiltse: kijk op
www.sinneskyn.nl*

Zwemmen bij de brêge in Mildam

We hebben dit jaar een zomer gehad met uitzonderlijk warm weer. Echt weer om verkoeling te vinden in het water. Omdat het water in open wateren schoner schijnt te zijn dan eerder, kan er ook weer veiliger gezwommen worden in de Tjonger. Toen ik onlangs over de brug van Mildam reed zag ik dan ook jeugd die niet ver van de brug lekker in de Tjonger aan het zwemmen waren.

Aan de overkant, waar nu huizen staan, was het 'zwemplekje voor de kleinen'.

Ook zag ik dat zwemmen bij de brug in Mildam verboden is. Dat was in de jaren '50 - toen ik naar de lagere school in Mildam ging - misschien ook wel zo, maar daar heb ik echter nooit wat van gemerkt. Er stond in ieder geval niet zo'n bord.

Tegenwoordig krijgen praktisch alle kinderen in de lagere schoolleeftijd zwemles in een zwembad. Ze doen examen voor A, voor B, enz. Toen ik zo jong was, waren er in Mildam vast ook wel kinderen die zwemles kregen en zo de juiste zwemslagen leerden, maar ik heb mij het zwemmen zelf aangeleerd. Niet in een zwembad, maar in de Tjonger.

In Mildam was geen zwembad, zoals bijvoorbeeld wel in Oranjewoud. In Mildam had je de Tjonger met twee vaste zwemplekken.

Zo'n kleine 100 meter ten oosten van de brug, waar de beschoeiing van 'De Opslag' ophield, was een stuk grasland waar de walkant afgekald was, waardoor een piepklein zanderig strandje ontstaan was. De bodem van de Tjonger bestond op die plek uit zand, zonder modder en waterplanten. Het was een ideaal plekje voor kleine kinderen om bij warm weer, onder toezicht van moeder, vader of oudere broers en zussen die op het gras konden zitten, in het zand te spelen en lekker in het Tjongerwater te poedelen.

Op die plek heb ik mij zelf de eerste zwemslagen aangeleerd. Het was echter geen volwaardige manier van zwemmen; ik zwom als een hondje, graaiend met de handen en hevig plonzend met de voeten. Toen mijn moeder hoorde dat ik al kon 'zwemmen', kreeg ik later elke keer de boodschap mee, dat ik niet naar de overkant mocht zwemmen. Dat was te gevaarlijk! Maar als je het gepresteerd had de overkant te bereiken, met wat voor zwemslag dan ook, werd je door de andere kinderen geacht de zwemkunst machtig te zijn.

Ik wilde graag bewijzen dat ik het ook kon, maar wilde mij ook houden aan het verbod van mijn moeder. Ik zwom geregeld als een hondje naar de overkant, ging daar niet aan wal, maar keerde terug, zodat ik zonder te liegen thuis kon verklaren 'er niet over geweest' te zijn.

Omdat het zwemmen als een hondje niet opschoot, heb ik mij later eerst een soort 'zijslag' aangeleerd. En daarna een slag die je schoolslag kon noemen. Hoewel ik nooit een goede zwemmer geworden ben, heb ik wel veel gezwommen in mijn jeugd.

Er was in Mildam nóg een zwemplek in de Tjonger. Enkele honderden meters ten westen van de brug maakt de Tjonger een flauwe bocht naar het zuiden. Even na (eigenlijk ín) die bocht was de zwemplek van 'de groten'.

In de zomer, als het warm was, werd daar gezwommen door de jeugd en volwassenen. Tegen het eind van een warme dag kwamen die de kanaaldijk opfietsen om op de zuidkant van de dijk (die er toen nog was) de kleren te verwisselen voor zwembroek of zwempak. Op de zijkant van de dijk zag men allemaal hoopjes kleren. De boerenjongens, die de hele dag in een shirt op het land gewerkt hadden, met een scherpe scheiding tussen spierwitte bovenarmen en bruin verbrande onderarmen.

Er werd naar hartenlust in het water gesprongen of gedoken. En hier werd ook naar de overkant gezwommen. Daar belandde men op een weiland aan de westkant, vlak naast het boerderijtje van Brand van der Honing.

Er waren goede zwemmers die het met gemak presteerden om van die plek tot aan de brug te zwemmen. Daar klommen ze aan wal om vanaf de leuning van de brug weer in het water te duiken.

Op het gras aan de overkant van de zwemplek van 'de groten' hebben wij als kinderen van de lagere school in Mildam heel wat vakantiedagen met elkaar doorgebracht. Zonnend in het gras met zo nu en dan een duik in het water, want als je nat was werd je sneller bruin.

Eén keer plunderden wij de appelboom van Van der Honing. Niet om de (onrijpe) appels, maar uit pure baldadigheid. We deden de zwembroek vol met appels en kwamen tot de ontdekking dat je zo ook op appels kon drijven.

Jan Schokker

NATUUR

Perenroest

Mijn perenboom (stoofpeertjes) doet het niet best. Het jonge blad krijgt in het voorjaar al snel oranje vlekjes die verkleuren naar donker grijs-bruin. De bladeren maken op deze manier weinig suikers aan voor de groei van de boom en voor de vruchtzetting. Het lijkt wel of de jonge vruchtjes ook worden aangetast. Er zit weinig fut in en de jonge peertjes vallen massaal. Op internet wordt gemakkelijk gevonden dat het perenroest is waar mijn boom last van heeft.

Het bijzondere van perenroest is dat de schimmel 's winters op de jeneverbes zit. In het voorjaar groeien er rare oranje fliebertjes - een soort franje als aan een cowboypak - op de hoofdtakken van de jeneverbes. Hier vandaan springt de schimmel over op peer.

Evert Vel kent de aantasting ook. Hij heeft zijn jeneverbes een paar jaar geleden al opgeruimd en de peer doet het nu weer veel beter.

Ik weet het nog niet. Peer of jeneverbes, that 's the question. Volgend voorjaar maar weer eens kijken.

Henk Hidding

Dromen

Mijn vader was een trotse man. Een man van principes en van eer. Eén van de dingen waarop hij zeer trots was, was zijn parachute. Ook al kon hij door omstandigheden niet meer springen, zijn hele gezicht begon te stralen, als hij het hierover had. Zijn oude parachute had hem op al zijn verhuizingen begeleid en lag nu veilig bij ons op zolder. Zo dacht **hij** tenminste – mijn moeder echter hield het meer op: 'opgeruimd staat netjes' en op een ochtend was 'die oude troep' keurig verpakt met de vuilnis meegegaan. Sindsdien was het thema parachutespringen taboe – zelfs mijn verzekering, dat ik dit later ook zou gaan doen, kon mijn vader niet ontdoen. De gedachte zette zich echter wel vast in mijn geest ondanks mijn vaders radiostilte en mijn moeders bondige: 'flauwekul'.

In mijn tienerjaren heb ik een paar halfslachtige pogingen ondernomen informatie te vinden over mogelijkheden tot parachutespringen, maar ik heb het nu over een tijd, waarin computers hele kamers in beslag namen en het internet nog uitgevonden moest worden. Kortom, dat lukte niet al te best. Vroeg iemand me in die tijd naar mijn dromen en plannen, dan was parachutespringen steevast één ervan. Niet urgent maar veilig op de achtergrond verankerd. En zo bleef het.

Op ons personeelsuitje van dit jaar kwam het gesprek op onze dromen. Een goede collega wilde ooit nog eens een ballonvlucht meemaken en met een parachute springen; maar ja, alleen doe je dat niet zo gauw. Afspraken waren dus gauw gemaakt – voorlopige in ieder geval. We zouden het **echt** nog eens doen, **ooit**. Op Texel. Na de vakantie: "Waarom heb je me niet gebeld, we zouden toch springen???" (Zegt wat over mijn collega.)

Maar zeg nou zelf: zijn dromen niet veel fijner, zolang je ze nog voor de boeg hebt? Word je niet blasé als elke droom in vervulling gaat?? En hoe komt het toch, dat de meest fantastische dingen bij nader inzicht ook behoorlijk enge kanten kunnen hebben??? (Dit zegt wat over mij).

Mijn belofte houdt me regelmatig uit mijn slaap; het slechte weer is tot nu toe mijn bondgenoot. Ik probeer regelmatig (maar zonder succes) de meest inventieve uitvluchten op mijn collega uit, maar ik ben toch een dochter van mijn vader: ik zal niet op gedane beloftes terugkomen en daardoor ook de droom, een beetje op mijn vader te lijken, waar maken.

Hebt u ook een droom, die u graag wilt realiseren of al gerealiseerd hebt? Vertel ons uw verhaal!

Lily Tola

VAKANTIE

Op de fiets

In april 2009 waren fietsvriend Gerard (uit Harlingen) en ik met de fiets op weg naar Praag (in de Mildamster Brêge 4.3 stond een verslag). Echter, door een voedselvergiftiging moesten we de tocht voortijdig beëindigen, in Eisenach. Deze zomer zijn we in het iets zuidelijker gelegen Bad Salzungen gestart om de fietstocht naar Praag af te maken en zelfs te verlengen met een route via Dresden. Vervolgens wilden we naar de rivier de Unstrut om tenslotte weer te eindigen in Bad Salzungen.

Op 18 juli vertrekken we per auto vanuit Mildam naar **Bad Salzungen**. Bad Salzungen is een Kurort met een mooi historisch Gradierwerk. Het tekort aan bronnen met hoge zoutpercentages heeft tot de ontwikkeling van Gradierwerken geleid. Het zijn tot 15 m hoge geraamtes van houten balken, bekleed met aanvankelijk stro, later met bundels sprokkelhout. Zout water wordt via pompstations op de bovenste laag sprokkelhout gebracht, vloeit langs de takjes naar beneden en deelt zich in fijne druppels. Dit leidt tot een efficiëntere verdamping.

De plaats dankt zijn naam aan de zoute bronnen. De zoutbronnen en productieplaatsen hebben hun betekenis verloren. Sinds het einde van de 19^e eeuw worden ze gebruikt voor mensen die aan longziekten lijden. In die tijd ontdekte men namelijk dat de lucht in de buurt van deze constructies vochtiger en meer zouthoudend was en dat het inademen van zoutdeeltjes bij het verdampingsproces een positieve uitwerking op de gezondheid zou hebben.

Op 19 juli begint onze fietstocht. We volgen de rivier de **Werra** tot Veilsdorf. Hier verlaten we deze route en fietsen door het voormalige 'Niemandland' tussen de DDR en West-Duitsland, nu de grens tussen Beieren en Thüringen. Als je daar zo fietst, geeft dat toch een beetje een vreemd gevoel. Wat is hier allemaal gebeurd?

Na 110 km blijven we in **Wiesefeld** en overnachten daar. Onderweg hebben we schitterende landschappen gezien, maar de tocht was tamelijk zwaar, mede doordat het boven de 30°C was.

Zulke fietspaden kwamen ook voor, even een weilandje.

De volgende dag drinken we veel water; we voegen zelfs zoutpoeders toe. De tocht is weer zwaar, maar toch mooi, o.a. met gravelpaden door de bossen. Na 90 km zijn we in **Himmelskron** waar we in hotel 'Opel' kunnen overnachten.

Al fietsend verandert het landschap sterk. Langzamerhand domineren de granieten uitlopers van het **Fichtelgebirge**. We klimmen gestaag - 'bealgerl' in het Fries - over het fietspad naar Bisschofsgrün en komen op ons hoogste punt (870 m) in de route naar Praag. Later worden we beloond met een prachtige lange afdaling, met hier en daar toch nog klimmetjes, naar Mehlmeisel.

Tenslotte komen we in **Arzberg**, de oude porseleinstad. Van het porseleingebeuren is niets meer over. Het is een dood stadje geworden, veel werkloosheid met als gevolg dat de jongeren wegtrekken. Na het avondeten kletsen we wat met andere toeristen en Duitsers die een biertje komen drinken. Dat zijn ook de geneugten van een fietstocht.

De volgende morgen gaan we **Tsjechië** in. We koen door de stad Cheb, Eger in het Duits. Wat indruk maakt, zijn de enorme stadsmuren. De tocht is nog steeds tamelijk zwaar, we fietsen 71 km en belanden in Marianske Lazne (Marienbad), een bekend Kurort. Dat hebben we gemerkt, het hotel leek wel een ziekenhuis en we werden ontvangen door een verpleegster.

De volgende dag, 23 juli, gaan we op weg naar **Pizen** (Pilsen, de oude bierstad). De bewegwijzering is ontzettend slecht en de wegen zijn nog slechter. Zulke wegen heb ik nog nooit gezien. We fietsen door grind, zand, over asfalt met ontzettend grote gaten, puin, dan weer klinkers of kinderhoofdjes. Er is te weinig geld om de wegen goed aan te pakken. De doorgaande grote wegen zijn wel goed. Tsjechië is trouwens een prachtig land met aardige en gastvrije mensen. De stadjes en dorpen waar we doorheen komen, zijn heel mooi en nog vol oude pracht die dankzij het toerisme uit Duitsland goed in stand kan worden gehouden.

Op 24 juli vertrekken we naar Praag. Het is bewolkt, maar de temperatuur is prettig. Onderweg hebben we twee maal een bui. Opnieuw ontzettend slechte wegen; het landschap is glooiend. Tot Tene gaat de weg met een wat langere klim omhoog, daarna overheerst het dalen. Vanaf de rivier de Berounka bij Revnice, is de route tot Praag vrijwel vlak.

*Plein/straat bij het hotel
en het station in Revnice*

Dat stuk hebben we echter twee dagen later gefietst, want we zijn in een hotelletje in **Revnice** gebleven om van daaruit met de trein naar Praag te gaan. Dit werd ons aangeraden, omdat het hier veel goedkoper is dan in Praag. In Revnice eet je met een glaasje wijn erbij voor € 11,-, in Praag betaal je een veelvoud. De treinreis - 30 km - voor twee personen kost € 4,56 (retour!). Praag is een prachtige, maar dure stad.

Fietspad langs de Moldau

Na twee dagen fietsen we verder langs de **Moldau**. De tocht langs deze rivier is prachtig, maar soms levensgevaarlijk. We kiezen voor een 'mountainbikepad' langs de Moldau. Op een gegeven moment is het pad ongeveer 50 cm breed met rechts struiken en links, 3 meter lager, de rivier.

Daar fietsen we maar niet; het lijkt ons beter dat stukje te lopen en dan ook nog aan de rechterkant van de fiets.

Deze dag komen we, na 102 km, in **Melnik**, een zeer oud en prachtig stadje dat uit de 9e eeuw stamt. Achter het slot van Melnik heb je een prachtig uitzicht op de 'Zusammenfluss' van Moldau en Elbe (Labe, zoals de Tsjechen zeggen).

De afstand naar Dresden was te groot om in één dag te fietsen; daarom hebben we het traject in twee etappes geknipt, 90 km naar Decin en vandaar 70 km naar Dresden. Langs de **Elbe** fietsen is prachtig. Op 28 juli komen we om 13.00 uur in **Dresden** aan, een prachtige stad. Een groot deel van de stad is aan het eind van de Tweede Wereldoorlog platgebombardeerd. De stad is weer opgebouwd, maar het oude krijg je natuurlijk nooit terug. Een mevrouw, ruim in de 80, vertelde ons van de enorme puinhopen die ze als 18-jarig meisje had gezien.

Van het stuk tussen Dresden en Naumburg aan de **Unstrut** hebben we geen routebeschrijving en aangezien we eigenlijk wel genoeg hebben van het vele klimmen, doen we dat stuk met de trein. In Naumburg stappen we weer op de fiets en gaan we in twee dagen terug naar Bad Salzungen. De Unstrut is een mooi riviertje, maar de bewegwijzering is niet al te goed. Het enige vaste gegeven is eigenlijk dat je zoveel mogelijk bij de rivier moet blijven.

Na zo'n 1000 km gefietst te hebben, komen we op vrijdag 30 juli in Bad Salzungen aan, zaterdagmiddag om 15.00 uur zijn we weer in Mildam.

Grietus Brouwer

Biodiversiteit

2010 Internationaal Jaar van de Biodiversiteit

De Verenigde Naties (VN) hebben 2010 uitgeroepen tot het Internationale Jaar van de Biodiversiteit. Met als doel de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen, omdat 40 procent van alle planten en dieren op aarde bedreigd wordt met uitsterven. Is een soort uitgestorven, dan is dat onherroepelijk en niet omkeerbaar. Veel landen geven hieraan gehoor en vragen aandacht voor het behoud van de biodiversiteit.

Onze honingbij levert door haar bestuivende arbeid een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit.

Wat is biodiversiteit?

Biodiversiteit is de verscheidenheid aan dier- en plantensoorten op aarde. Een soort gedijt als hij zich lekker voelt in zijn leefomgeving (biotoop). De leefomgeving is weer onderdeel van een groter geheel, een ecosysteem. Op de planeet aarde zijn vele ecosystemen, die gevormd worden door vele soorten.

Ook de mens is daar onderdeel van en staat er niet los van. Tot nu toe zijn slechts 1,5 miljoen soorten wetenschappelijk beschreven, terwijl volgens schattingen zo'n 5 tot 50 miljoen soorten bestaan.

Als ambassadeur voor biodiversiteit is landelijk gekozen voor de bij. Doordat het slecht gaat met de bij, ondervinden ook veel andere soorten in de natuur schade. Een sprekend voorbeeld van de onderlinge verbondenheid van alles met alles in de natuur. Het Nederlands Centrum voor Biodiversiteit (NBC Naturalis) in Leiden gebruikt de bij als beeld voor al haar activiteiten in het biodiversiteitjaar. NCB Naturalis is een modern natuurhistorisch museum met een collectie van grote wetenschappelijke en cultuurhistorische waarde. Het opent de schatkist van de Nederlandse biodiversiteit voor wetenschap en publiek.

In zo'n systeem is het planten- en dierenleven op elkaar afgestemd en in een natuurlijk evenwicht, waardoor zij zorg dragen voor een goed verloop van alle

natuurlijke processen op aarde.

Waarom belangrijk?

De ecosystemen zorgen er ook voor dat de mens kan voorzien in zijn levensbehoeften zoals bv. voedsel, kleding, hout, zuiver water en geneesmiddelen. Verder voorzien de ecosystemen in recreatieve, culturele en esthetische functies voor de mens.

Een van de belangrijkste functies van biodiversiteit is het organisch materiaal bovenin de grond. Dat kan voedingsstoffen en water vasthouden. Zonder biodiversiteit in de bodem raak je de greep op de kooldioxide kwijt. Dit is van levensbelang, maar kan echter alleen bestaan bij de gratie van voldoende zoet water.

Alle 1031 nieuwe geneesmiddelen, die tussen 1981 en 2002 op de markt kwamen, zijn, op één na, van oorsprong aan de natuur ontleend. De natuur is een onschatbare bron van verbindingen met medicinale werking. Juist vanwege de ongelofelijke diversiteit komen biofarmacologische stoffen tegen met totaal onverwachte werkingsmechanismen.

Waardoor bedreigd?

In de Baltische zee was de hoogste jager de kabeljauw. Toen die verdween nam het aantal haringen explosief toe. Haringen eten dierlijk plankton (plankton is de verzamelnaam voor een scala van allerlei kleine plantjes en diertjes in zee). Gevolg: het plantaardige plankton nam explosief toe wat het aantrekken van veel stikstof tot gevolg had, waardoor uiteindelijk zuurstoftekort ontstond, wat weer algroei tot gevolg had. Zo veranderde de Baltische zee in een verstopte visloze zee.

Het uitsterven van soorten gebeurde altijd al door natuurrampen, maar in veel geringere mate dan nu. In de afgelopen 50 jaar ging het verlies aan soorten 1000 maal sneller dan ooit. Dit komt voornamelijk door het gedrag van de mens.

Door de manier van grondgebruik, vervuiling en niet-duurzaam gebruik van natuurlijke

bronnen (bv. overbevissing, kappen oerwouden, overbemesting).

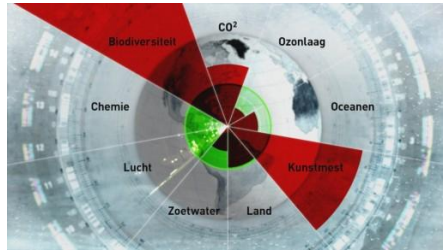
Wat het gevolg is van het uitsterven van één soort is van te voren niet precies te voorspellen. Het uitsterven van één soort kan een belangrijke schakel zijn in een natuurproces, waardoor een kettingreactie kan ontstaan.

De VN voorspelt dat als de vernietiging van levende organismen met dezelfde snelheid doorgaat als nu, de ecosystemen binnen enkele tientallen jaren instorten en niet of nauwelijks meer te herstellen zijn. Zoet water is daarbij cruciaal, maar wordt steeds schaarser. Veel rivieren halen de oceaan niet meer.

Edward Osborne Wilson, een groot mierdeskundige, vergeleek het kappen van tropisch regenwoud met het opstoken van een Rembrandt om een maaltje te koken.

Hoe staat onze planeet ervoor?

Darwin maakte 200 jaar geleden een wereldreis en schreef zijn bevindingen op (*Ab Slager schreef hierover in de Mildamster Brêge jg. 4 - nr. 3*). Diezelfde reis is nogmaals gemaakt door moderne wetenschappers. In een 35-delige tv-serie konden we die reis iedere zondagavond meemaken. In de laatste (35^e) aflevering op 30 mei 2010 werden de bevindingen gepresenteerd. De wetenschappers stelden voor negen zaken (CO₂, ozonlaag, oceanen, kunstmest, land, zoet water, lucht, chemie, biodiversiteit) de uiterst toelaatbare grenzen voor de aarde vast en constateerden dat drie hiervan al duidelijk zijn overschreden. Hier springt de biodiversiteit er alarmerend uit! De wetenschappers zien de aarde nu als patiënt en vinden dat we ons in een hachelijke situatie bevinden.

Grafische weergave van grenzen en overschrijdingen

Kunnen we de teruggang nog keren?

Onze dierbare aarde is kwetsbaar gebleken en heeft in dit tijdperk, juist door toedoen van de mens, zijn grenzen bereikt. Als bewoners van deze planeet delen we dit lot en we moeten er alles aan doen om dit tijt te keren. In principe kan het. Door natuurbescherming zijn we in staat geweest bijna uitgestorven soorten te redden (o.a. 31 vogelsoorten). We moeten duurzaam leven, in harmonie met de aarde. Wat we nemen moeten we weer teruggeven. We worden ons hiervan steeds bewuster. Het vereist feitelijk een radicale omslag in onze manier van leven. Eigenlijk moet dit van hogerhand op politiek niveau afgedwongen worden en mogen financiële motieven hierbij geen rol meer spelen.

Al in 1973 schreef de uitgever in het voorwoord van **Louis le Roy's eerste boek** - 'Natuur uitschakelen, natuur inschakelen' (1973) - een waarschuwing met de volgende woorden:

"Dit boek is bedoeld als een soort knuppel in het betonnen hoenderhok van onze maatschappij. Wij denken met de techniek alles te kunnen beheersen, de wetenschap wil alles leiden, maar wij ontnemen de natuur alle kans en beperken haar tot een bijna statische toestand."

De steden dreigen hun omgeving op te slokken en in het gunstigste geval wordt dit gedevalueerd tot een voorgevormd recreatieterrein. Ondoordacht ingrijpen in ecologische processen door bebouwing, ruilverkaveling, spuiten, kunstmest, etc. verstoort het evenwicht. Louis le Roy trekt ten strijde tegen de vele ingrepen in de natuurlijke ordening door egaliseren, kanaliseren, afbranden, waarbij wij kunnen vernietigen wat nooit meer opgebouwd kan worden. Laten we ons bewust worden dat er op heel korte termijn iets gedaan moet worden, wil de aarde leefbaar blijven."

De moderne mens moet de band herstellen met de natuur en het leven. Hij moet opnieuw leren, zoals de ouden in India eeuwen geleden, dat men slechts zoveel aan de aarde en de atmosfeer kan onttrekken als men er weer in kan terugbrengen. Het inherente conflict gaat niet tussen behoud en ontwikkeling maar tussen het milieu en de roekeloze exploitatie van de mens en van de aarde uit naam van de efficiency.
Mrs. Indira Ghandi

Op 10 mei van dit jaar verscheen er van de Conventie voor Biodiversiteit van de VN een tussenrapport, waarin gemeld wordt dat de wereld er **niet** in slaagt zich te houden aan de belofte een halt toe te roepen aan het verdwijnen van soorten en gebieden, die van groot belang zijn voor het leven op aarde. In dit rapport staat dat amfibieën (koudbloedige dieren zoals kikkers, padden, salamanders) het meest bedreigd zijn, de koraalriffen in hoog tempo achteruitgaan en dat een kwart van alle plantensoorten het risico loopt van uitsterven.

Henk v.d. Kam

Enkele geraadpleegde bronnen:

Natuur uitschakelen, natuur inschakelen; Louis G. le Roy; 1973

Natuurbehoud en biodiversiteit; Andrew P. Dobson; 1997

Atlas der bedreigten Arten; Richard Mackay; 2009

Sustaining Life. How human health depends on biodiversity; Eric Chivan en Aaron Bernstein; 2009

30 mei 2010; laatste, 35e, samenvattende aflevering van de tv-serie 'Beagle, in het kielzog van Darwin'; nog te zien op internet via site: www.beagle.vpro.nl

www.2010.biodiversiteit.nl

www.naturalis.nl

Huismerkonderdelen

Nét zo goed en veel voordeliger

Automobilebedrijf T. Mevius MILDAM

Kinderdisco

voor kinderen van

6 tot en met 12 jaar

verzorgd door **Walk of Life**

Entree: gratis

Consumpties voor de kinderen € 1

Vrijdag

8 oktober a.s.

van 19.30 tot 22.00 uur in
het Hof van Schoterland

(er is de hele
avond iemand
van PB Mildam
aanwezig)

Kabouter Wesley

Deze zomer werd ik attent gemaakt op het bestaan van kabouter Wesley. Eerst keek ik wat vreemd tegen deze filmpjes aan maar de humor, het absurde, sprak me wel aan. De bedenker en tekenaar van deze strip is **Jonas Geirnaert**.

Geirnaert begon met zijn strip in het satirische weekblad Humo, maar de grote doorbraak volgde toen **kabouter Wesley** een rubriek werd in het goed bekeken tv-programma 'Man bijt Hond'. De filmpjes werden een enorme hit in Vlaanderen en drongen via You Tube ook door tot het Nederlandse publiek. Na een gastoptreden in 'De Wereld Draait Door' was Kabouter Wesley wereldberoemd in Nederland.

Voor Geirnaert werd het echter steeds lastiger om nog origineel te blijven in het creëren van nieuwe filmpjes. Ondanks de protesten van de vele fans, besloot de auteur er nu (voorlopig?) een punt achter te zetten.

Kabouter Wesley is een kabouter met rode kleding, een rode puntmuts en een witte baard. Hij is over het algemeen erg chagrijnig, want hij haat paddenstoelen, mooie wandelingen, vakantie, maandagen, kerstmis en nog veel meer. Voor filmpjes kijk op:

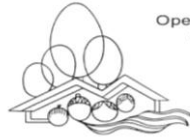
<http://legacy.comedycentral.nl/kabouterwesley>

Willy Wiersma

Tjongerschool Mildam

www.tjongerschool.nl

Openbaar Basisonderwijs
Tjongerschool
Mildam

Nieuws van de Tjongerschool

'De Scholen zijn weer begonnen'

Spandoeken met deze tekst hangen weer bij de scholen voor primair en voortgezet onderwijs. Zo ook bij ons aan de Schoterlandseweg. Na de zomervakantie moet iedereen weer wennen aan het verkeer. De verkeerscommissie van de Tjongerschool heeft dan ook besloten dit schooljaar te starten met diverse verkeersacties:

– Lopend of op de fiets naar school

Wij doen mee aan de mobiliteitsweek. Deze Europese actie duurde officieel van 12 tot 22 september. Info kunt u vinden op:

<http://www.weekvandevoortgang.nl/programma/op-voeten-en-fietsen-naar-school>.

Voor ons is de actie op 13 september gestart en duurt tot 1 okt.

– Vrachtauto met dodehoekspiegel bezoekt Tjongerschool

Op woensdagmorgen 22 september organiseerde de verkeerscommissie voor alle leerlingen een kennismaking met een vrachtauto van de chauffeursvereniging Friesland. Deze stond 's ochtends op het parkeerterrein achter school geparkeerd. De les begon met een theoretisch deel, waarin leerlingen naar een interactieve DVD keken. Het tweede deel bestond uit een praktijkles. Kinderen konden achter het stuur van de vrachtauto gaan zitten om zo te ervaren wat een chauffeur wel en vooral wat hij niet kan zien.

Het doel van de lessen is om kinderen te leren dat alle verkeersdeelnemers goed rekening met elkaar moeten houden.

De belangrijkste vuistregels van omgaan met vrachtverkeer zijn:

- 1) Blijf er rechts en ruim achter;
- 2) Houd minstens 3 meter afstand.

Kinderpostzegelactie

Op 29 september a.s. start de jaarlijkse kinderpostzegelactie. Leerlingen van groep 7/8 kunnen vanaf 12.15 uur bij u aanbellen.

Sponsorloop Tjongerschoolleerlingen groot succes!

Op 8 september hebben we een sponsorloop voor alle Tjongerschoolleerlingen georganiseerd. Het doel van deze actie was het verkrijgen van financiën voor de aanschaf van nieuwe sportshirts. De leerlingenraad mocht deze keer bepalen welk extern doel gesteund zou worden. Zij kozen voor de **Dierenbescherming**.

Medewerkers van de Dierenbescherming hebben in alle groepen informatie gegeven over hun werkzaamheden: dierenambulance, inspectiedienst, enz. enz.

Het toeval wilde dat mevr. Yke Post van de Dierenbescherming al vier dagen gevolgd werd door een filmploeg van Endemol producties. Vandaar dat Winston Gestanowitz bij de overhandiging van de cheque aanwezig was. Over mevr. Post is een half uur durende documentaire gemaakt die binnenkort op de tv te zien zal zijn. Titel van het programma: 'De gouden wimpel'.

Natuurlijk hopen we dat de filmbeelden die bij ons op school zijn opgenomen ook in het programma te zien zullen zijn. Op de schoolsite www.tjongerschool.nl maken we bekend wanneer het programma wordt uitgezonden.

Het totaal bij elkaar gelopen bedrag was maar liefst € 2.800,--. Daarvoor willen we alle dorpsgenoten via deze weg van harte bedanken.

Namens het team van de Tjongerschool wensen we u veel leesplezier.
Hiltsje Leffering,
dir. Tjongerschool

W.A. Nijenhuisschool Katlijk

School voor christelijk basisonderwijs

Bisschoplaan 12 , ☎ (0513) 54 21 77, (www.nijenhuisschool.nl)

Inspectiebezoek

Op 28 juni jl. kregen we inspectiebezoek, waarbij gekeken werd naar het onderwijs in de groepen, plannen en verantwoording van onze geplande activiteiten. **We voldoen aan de inspectienormen.** Dat houdt voor onze school in dat we vanuit een stabiele situatie verder kunnen werken aan de ontwikkeling van de school.

Goede doelen

Iedere maandag nemen de leerlingen geld mee voor goede doelen. Dit bijeengebrachte geld maken we twee keer per jaar over naar zelfgekozen goede doelen.

Aan S.O.S.-kinderdorpen konden we € 203,- overmaken. Dit was wat de leerlingen de laatste periode van het schooljaar 2009-2010 bij elkaar hebben gespaard. Prachtig!

Dit schooljaar is in overleg met de leerlingen besloten opnieuw twee goede doelen te ondersteunen. Dit zijn: de Stichting 'Doe een wens' en het scholenproject 'Ghorkadistrict Scholenproject'. 'Doe een wens' stelt zich ten doel de liefste wens van kinderen met een levensbedreigende ziekte (tussen de 3 en 18 jaar) te vervullen. Het 'Ghorkasdistrict Scholenproject' zorgt voor nieuwbouw en renovatie van 'primary' scholen in Nepal.

Kidsweek junior

Om het begrijpend en studerend lezen te bevorderen hebben wij de op de actualiteit gerichte 'Kidsweek junior' aangeschaft voor de groepen 5 t/m 8. Deze krant komt iedere week met een nieuwe uitgave waarin de actualiteiten van de afgelopen week worden voorgelegd aan de leerlingen. In het kader van lezen moeten opdrachten worden gedaan. Een inspirerende leesles met opdrachten die de leerlingen extra motiveert.

Wave boarden

Het schoolplein is vóór schooltijd en in de pauze een waar bewegingsfestijn van leerlingen die aan het 'wave boarden' zijn. Op deze beweegbare plankjes met wieltjes bewegen zij zichzelf acrobatisch voort en voeren er allerlei kunstjes mee uit.

Door de leerkrachten werd er voor de gymles op vrijdagmiddag een circuit gemaakt op het schoolplein, waarbij een ieder zijn beheersing en kunsten kon vertonen op het wave board. Een zeer geslaagde bewegingsles.

Buitenschoolse opvang

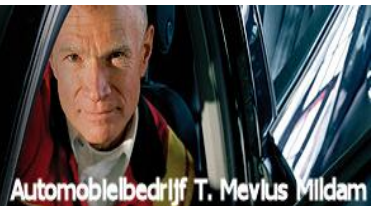
In samenwerking met kindercentrum 'De Buitenkans' is er buitenschoolse opvang voor kinderen mogelijk. De kinderen kunnen onder leiding van deskundige leiding zowel binnen als buitenactiviteiten op onze prachtige locatie doen. Wilt u meer weten over deze opvangmogelijkheid, kijk dan op de website: www.kindercentrumdebuitenkans.nl

Wilt u meer informatie over onze school en/of wilt u uw kind aanmelden, neem dan gerust contact met ons op.

Bestuur en team van de W.A.Nijhuischool

Moderne elektronica

Zoals ABS, Airco en Tiptronic zijn voor ons geen enkel probleem!

"Rijst..."

Thuis deden wij, drie dochters, het huishouden om moeder te helpen. Ieder kreeg een bepaalde taak voor een beetje zakgeld, ieder maand weer.

Toen ik voor het eerst op de lagere school was, moest ik de ingang van het huis schoonmaken. Ik wist niet hoe ik het moest doen: ik veegde het zand uit de ingang en zette de schoenen netjes op een rij... ik deed maar wat! Later zei vader tegen mij: "Zo moet je het doen en je moet soms de laarzen schoonmaken en wassen, en de schoenen poetsen". Dat vond ik leuk werk.

Toen ik groter werd, moest ik elke dag de rijst schoonmaken. Er was maar één kraan voor ongeveer tien huizen. Het was daar dus vaak druk met wassen, afwassen en water halen in emmers. Ik moest soms lang wachten en keek dan toe hoe anderen het deden en met elkaar praatten.

In Japan zegt men, dat de rijst gepolijst moet worden: eerst de rijst spoelen, dan stevig rondduwen in de kom (polijsten) en dat nog twee tot drie keer herhalen.

Eén keer heb ik een wedstrijdje gedaan met een vriendin uit de buurt: kijken hoe snel het water met de rijst helder werd. Er gingen daarbij veel rijstkorreltjes verloren in de gootsteen! Moeder was toen niet tevreden.

Heel veel later, in Frankrijk, was ik verrast in de keuken over hoe men de rijst kookte: de mensen kookten de rijst net zoals spaghetti!!!

Michiko Sugawara

Cultuur in Zwitserland

Wij kennen allemaal Zwitserland als het land van de hoge bergen en de lekkere chocola, maar heeft het land wel veel te bieden op het gebied van kunst en cultuur? Natuurlijk heeft Zwitserland op dat gebied ook genoeg te bieden, vooral in de grote(re) steden. Maar meestal ga je naar Zwitserland voor de bergsporten en niet (zo gauw) om musea te bezoeken. Zo gaat het ons tenminste, maar dat wil niet zeggen, dat er niets op je pad kan komen.

Ondanks het fraaie weer dat wij in onze vakantie in het kanton Vaud (Waadt) hadden, kwam er toch kunst en cultuur op ons af. En dan niet alleen volkskunst, maar ook Kunst met een grote 'K'. Hiermee wil ik beslist niet beweren dat volkskunst er maar zo'n beetje bij hangt. Zij is mooi genoeg om wat langere tijd bij stil te staan...

Maar 'echte' kunst, dus. Kunst gemaakt door meer of wat minder beroemde schilders en beeldhouwers. Ik laat de andere vormen van kunst hier met opzet even buiten beschouwing. Maar die 'echte' kunst kwamen we tegen in de stad **Martigny** (Wallis). Na een morgen wandelen, grotbezoek en eenvoudig klimmen, besloten we de middag door te brengen in de al genoemde stad. Ondanks de warmte begon het daar.

Er werd ons gewezen op een Romeins amfitheater, dat volgens mij een oude Romeinse arena moest zijn, maar dat nu dienst doet als openluchtbioscoop. Je kon echter de bouw van deze arena uit een paar honderd jaar na C. nog heel goed bekijken. De opgravingen ervan stonden een paar honderd meter verder tentoongesteld in de vitrines van het **museum van de Fondation Pierre Gianadda**. En dit museum met zijn beeldentuin was de warmte, de reis en de entree dubbel en dwars waard.

Overigens is het museum gebouwd rond de resten van een vroeg Keltische tempel door Leonard Gianadda, als aandenken aan zijn broer Pierre, die ten gevolge van een tragisch vliegtuigongeluk stierf. Deze Pierre had een grote collectie kunst, die nu in het museum van de Fondation te bewonderen is. Zoals ik al noemde: prachtige Romeinse opgravingen, maar om dit als het belangrijkste van het museum te noemen zou de rest onrecht aan doen.

Toen wij er waren, was er een tentoonstelling van de **schilder Nicolas de Staël** (1914 St. Petersburg - 1955 Antibes) Grote doeken moderne kunst! Overal in de stad kwam je de affiches van deze kunstenaar tegen: "De musici, herinnering aan Sydney Bechet". Overigens sluit de tentoonstelling op 21 november a.s. en u heeft dus nog de mogelijkheid de expositie te bezoeken. Naast De Staël hangt er werk van Christin Radboud, hedendaagse kunst.

Hiermee hield het echter niet op. In het museum vinden regelmatig **concerten** plaats en toen wij er waren kwam er een optreden van Cecilia Bartoli. De entree van 200 Zwitserse Franc was ons iets te hoog...

En naast opgravingen, moderne schilderkunst en muziek is er de **beeldentuin** met (vooral moderne) beeldhouwwerken. Om een paar kunstenaars te noemen: **Gillian White; André Raboud** en niet te

vergeten **Henry Moore**). Je kunt er rustig een aantal uren in doorbrengen. 's Zomers is de tuin op bepaalde avonden geopend voor het publiek en is de toegang gratis.

Voor vaders met zonen (maar evengoed voor moeders met dochters) is er in de Fondation Pierre Gianadda een prachtig automuseum met vijftig oldtimers van 1897 tot 1937, die allemaal nog kunnen rijden. Er is zelfs een Stanley met stoomaandrijving... En wist u dat men vroeger stuurde met een 'stuurstang' in plaats van met een stuurwiel?

Een ander stadje, ook in Wallis, met een belangrijk cultuurmonument is **Sion**; een half uurtje rijden van Martigny. Na zo'n tweehonderd meter klimmen vind je in het slot een kerkje uit eind 12^e eeuw, met een orgel(tje) uit de 15^e eeuw. Het is het **oudste orgel van Europa** en voor zover ik weet ook het oudste ter wereld. Het is te klein om muziek van Bach op te spelen. Er schijnt in Nederland een cd-rom uitgegeven te zijn over Sion en dan met name over het kerkje en het orgel. **Ik houd me aanbevolen voor nadere informatie.** De avond voor wij weer naar huis zouden vertrekken, was er een orgelconcert in het kerkje. De tijd ontbrak ons; ik was er heel graag heen gegaan...

Enfin, u ziet het. Als u naar Zwitserland gaat, geniet dan van de bergen en de chocola, maar vergeet de kunst en de cultuur niet!

Ab Slager

Voetschimmel

Ik heb last van voetschimmel. De schimmel tast de huid aan tussen de tenen. Soms jeukt het en soms schilfert het een beetje. Bij het vak biologie wordt op school geleerd dat er **drie soorten schimmels** zijn: doders, opruimers en samenlevers. **Doders** kun je zien groeien op de stam van nog levende oude bomen. Het duurt een tijdje, maar de boom gaat eraan.

De **opruimers** ruimen op, zij leven van dood materiaal, zoals broodkorsten, Franse kaas of afgevallen blad. Onmiskkenbaar nuttige schimmels.

De **samenlevers** leven samen met andere schepselen; zij zitten bijvoorbeeld met hun schimmeldraden ín en óm een boomwortel. Ze zijn dan bij de boom in de kost, maar de boom krijgt er ook iets voor terug, vaak moeilijk opneembaar fosfor uit de bodem of andere mineralen.

Toen ik dit voorjaar weer eens met de voetschimmel in gevecht was - met dagelijks een badje met zout water houd ik de schimmel onder controle - vroeg ik me af of de voetschimmel een doder is, een samenlever of een opruimer.

Als het een doder is dan doet hij er wel erg lang over. Het zou ook een opruimer kunnen zijn die pas echt tot wasdom komt als er echt iets op te ruimen valt. Door er zo vroeg bij te zijn heeft hij straks een mooie voorsprong op andere opruimers. Ik houd het er op dat de voetschimmel een samenlever is.

De vraag is dan natuurlijk welk voordeel **ík** van die schimmel heb. Maakt die schimmel een vitamine die mij een betere weerstand geeft? Heb ik daarom zelden of nooit last van griep? Of veroorzaakt de schimmel een geur die adders afschrikt en hebben dragers van voetschimmel daardoor een evolutionair voordeel?

Over voordelen van voetschimmel is op internet niets te vinden. Wel heel veel over de bestrijding. Ik denk dat ik het risico op het missen van de voordelen maar neem. Ik ga over op actieve bestrijding. Met een badje azijn deze keer.

Henk Hidding

Voedsel voor de Goden

Deze maand kwam de plant ambrosia wederom in het nieuws. Óp het NOS-journaal, omdat het langzamerhand hooikoortsveroorzaker nummer één is en daarom ook wel de hooikoortsplant wordt genoemd. Er wordt opgeroepen om deze plant te verwijderen en te vernietigen, met in achtneming van voorzorgsmaatregelen. Wat is hiervan de achtergrond?

In Nederland komen drie soorten **ambrosia** (dit is de geslachtsnaam) voor, met als bekendste alsemambrosia. De plant hoort thuis in Noord-Amerika, maar is in Europa terechtgekomen via hooi.

Ook wordt de plant verspreid via kippen-, duiven- en vogelvoer, waarin tot nu toe zaden van de ambrosia zitten.

Aarvormige bloem

Door de gemiddeld hogere temperatuur van de laatste jaren komt de plant nu ook in Nederland tot bloei en wel van half augustus tot in oktober of zelfs tot de eerste vorst. Het is een eenjarige plant, maar de zaden van deze plant, die tot wasdom kunnen komen, zorgen voor verdere verspreiding en kunnen wel veertig jaar kiemkrachtig blijven.

Allergische reacties

Tijdens de bloei komt er per plant wel een miljard aan stuifmeelpollen vrij, veel meer dan bij andere planten. Pollen die bovendien een veel heftiger hooikoortsreactie geven dan de stuifmeelpollen van grassen. Mensen die nog geen last hebben van hooikoorts, kunnen dit door de sterke werking van deze plant wel ontwikkelen. Klachten als brandende ogen, loopneus, jeuk, huidaandoeningen en benauwdheid zijn de verschijnselen.

De nieuwe Voedsel- en Warenautoriteit is daarom een campagne begonnen met de leus: "Voorkom hooikoorts jaarrond, trek ambrosia uit de grond".

Verwijderen uit eigen tuin

Het beste is de plant(en) vóór de bloei uit de tuin te verwijderen. Daarmee voorkom je de pollen en zaden. Er is dan nog geen bloeiwijze, waardoor herkenning van Ambrosia lastig kan zijn. Het blad van boerenwormkruid en bijvoet lijkt erop. Vorm en kleurverschil van het blad van deze planten is dan kenmerkend. Duidelijke foto's staan o.a. op natuurkalender.nl.

Trek - beschermd met handschoenen en volledig dekkende kleding (dus vermijd huidcontact) - de plant met wortel en al uit de grond (een stukje wortel loopt al snel weer uit) en doe de plant(en) in een plastic zak.

Stop die bij het restafval (in **Mildam** dus de grijze container) voor verbranding. De planten moeten juist **niet** bij het groenafval! Tijdens de bloei (aarvormig) wordt aangeraden een mondkapje en veiligheidsbril te dragen.

Ik ben ambrosia en woon in omgewerkte bermen, akkers, fabrieksterreinen, bouwterreinen, braakliggende akkers, bij havens en in tuinen. Mijn stuifmeelkorrels kunnen hooikoortsklachten veroorzaken. Ik ben al in het hele land te vinden, vooral in tuinen, maar verwacht dat mijn nakomelingen zich sterk gaan uitbreiden de komende jaren door temperatuurstijging.

Mensen die gevoelig zijn voor allergische reacties (hooikoorts) wordt aangeraden het niet zelf te doen. **Ik ben benieuwd te vernemen wie de plant in Mildam al heeft waargenomen.**

henkvanderkam@planet.nl

Kijk voor meer informatie op:

www.vwa.nl; ambrosiavrij.nu; allergieradar.nl; natuurkalender.nl

Te koop

De volledige serie van 17 boeken van 'Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog', geschreven door dhr. Lou de Jong, voor slechts € 25,- totaal.

Bauke Visser, De Dobbe 52, Mildam

☎ (0513) 63 60 79

Kreatief Kollektief

Het **Kreatief Kollektief** is voortaan gevestigd in 'Galerie It Alde Tsjerkje' (nog steeds dezelfde locatie in Mildam). In verband hiermee is ons e-mailadres gewijzigd in galerie.italdetsjerkje@gmail.com. Onze internetsite vindt u nu onder: www.galerie-italdetsjerkje.blogspot.com

Lichtpuntjes in It Alde Tsjerkje

Het **OPEN HUIS** op **zaterdag 2 oktober** a.s. (Dag van de Kringloop) is de start van een sfeervolle expositie van kaarsenrecycling 'Het Tweede Lichtje' in de galerie aan de Schoterlandseweg 37 in Mildam. Kaarsenmaakster **Loekie Langendoen** uit De Pol (bij Willemsoord) maakt haar bijzondere creaties uitsluitend van kaarsrestanten.

De expositie bestaat uit gedichtenkaarsen en seizoenskaarsen.

Bovendien worden tot 6 november de designkaarsen met levensgedichten, vergezeld door 'herfstkaarsen' zoals pompoen, walnoot, eekhoorn en kabouters.

Vanaf 6 november tot 25 december zijn er 'kerstkaarsen' te bewonderen;

o.a. kerstmannen, sneeuwpop, sterren, kerstbomen en engel.

Openingstijden:

wo t/m za 14.00 – 17.00 uur.

Voor meer info:

www.galerie-italdetsjerkje.blogspot.com

Seizoen 2010-2011 van de 60+ soos Mildam-Katlijk**Programma**

Woensdag 6 okt. 2010 14.00 uur	Het duo 'Plezier' bestaande uit Luuk Hof en Anneke Finnema
Dinsdag 2 nov. 2010 14.00 uur	Hulphond Indy en Martine Stadman uit Westerbork
Dinsdag 23 nov. 2010 14.00 uur	ONMKB-middag met ANBO-cabaret uit Wolvega De Tjongersprong Nieuwehorne!!
Dinsdag 7 dec. 2010 14.00 uur	Lezing over 0°C door Hedman Bijlsma (schaatsen, ijs etc.)
Donderdag 13 jan. 2011 14.00 uur	Volksdansgroep Dûns en Wille uit De Knipe o.l.v. Hessie Kloosterman
Donderdag 10 febr. 2011 14.00 uur	Dialezing over India door mevr. Heida uit Groningen
Woensdag 9 maart 2011 14.00 uur	Lezing over Joodse onderduikers Mevr. Postma-Friso, Jonkersland
In maart is er toneel door de toneelgroep 'De Twa Doarpen' uit Katlijk/Mildam.	
Dinsdag 5 april 2011	Shantykoor 'De Broezenije', Joure
Het seizoen wordt afgesloten met een broodmaaltijd. In mei vindt de jaarlijkse dagtrip plaats.	

Inwoners van Mildam en Katlijk vanaf 60 jaar, u bent van harte welkom bij onze gezellige soosmiddagen. Lidmaatschap € 25,- per persoon voor het hele seizoen (incl. koffie, thee, enz.). Of € 7,50 per keer.

Locatie: Hof van Schoterland te Mildam

Commissie: Trienke Janssen (voorz.)	☎ (0513) 54 15 19
Hilly Nijenhuis (penn.)	☎ (0513) 63 65 70
Bonnie Haanstra (secr.)	☎ 06-53 12 43 12
Jep Janssen	☎ (0513) 63 35 23
Appie Dijkstra	☎ (0513) 63 26 57

Toanielferiening 'De Twa Doarpen'

Toanielferiening 'De Twa Doarpen Ketlik/Mildam' ha in stik útkeazen om yn maart 2011 op 'e planken te bringen.

Wy spylje 'TRIJE EINEPIKEN' in detektyfespul fan Agatha Christie, frij bewurke troch Geart Jonkman. In nijsgjirrich stik, in protte humor en spannend...

Yn oktober begjinne wy mei de repetysjes en wy ha der wer sin oan. Jimme komme dochs???

Wy spylje wer yn d'Herberch yn Ketlik.

Oant maart 2011.

Toanielferiening 'De Twa Doarpen'

*****

Iepenloft Ketlik/Mildam

De Toanielferiening 'De Twa Doarpen' hat et inisjatyf naam om wer in iepenloftspul te dwaen yn Ketlik/Mildam. Dit is fansels net neat en hjir komt hiel wat by sjen.

It Stiftingsbestjoer 'Herman de Streuper' stie der ek folslein efter, dat wy binne mei elkoar om 'e tafel gien.

In earste ynstânsje wie it doel om yn 2011 te spyljen mar dat slagge, hiel jammer, net. It is dus in jier opskoat, mar it komt der wer in IEPEN-LOFTSPUL.

Wy binne dan fansels wer in protte frijwillgers nedich, mar dat hierre jimme noch wol. 'De Twa Doarpen' tegearre mei it Stiftingsbestjoer 'Herman de Streuper' hâlde jimme op 'e hichte.

Kommisje Iepenloftspul
'De Twa Doarpen'

Ontmoetingsdag 'Lopers voor Rollers' 2 juni 2010

Voor de 8^e keer werd er de zgn. 'Lopers voor Rollersdag' georganiseerd door de werkgroep van Plaatselijk Belang Katlijk in samenwerking met Plaatselijk Belang Mildam. Tal van vrijwilligers stonden klaar om 19 rolstoelers een heerlijke dag te bezorgen.

Onder prachtige weersomstandigheden verzamelde iedereen zich om 10.00 uur in de Thomastsjerke in Katlijk. Na een kopje koffie met oranje-koek werd begonnen met de ochtendwandeling. De heer Zoetendal had een mooie route uitgezet, die - via de Fuotpaden - in Oranjewoud uitkwam. Via de Weversbuurt ging de route terug naar de Thomastsjerke waar een uitgebreide lunch klaarstond.

Daarna was het tijd voor de middagwandeling. Deze route ging door de Aaltjelaan en de Bisschoplaan. Hier werden alle deelnemers getraceerd op een heerlijke ijSCO. Aan het eind van de middag was er nog tijd voor een kopje thee of koffie in de Thomastsjerke en daarna kon iedereen weer huiswaarts keren.

Dit jaar gaat onze speciale dank uit naar de sponsors Coop Supermarkt uit Nieuwehorne, Kwartier Noord, Stichting Recreatie Oude- en Nieuwehorne en Notariskantoor Hoekstra voor hun bijdrage. Mede hierdoor kon deze dag kosteloos worden aangeboden.

Wergroep Lopers
voor Rollers
Katlijk/Mildam

Bisschoplaan

Vrouwen van nu, afd. O.N.K.M.

Wij zijn een groep vrouwen, we willen elkaar ontmoeten, onze creativiteit ontplooiën en wij houden van gezelligheid.

Programma	
28 september 2010	Sari Wereldwinkel Joure o.a. met modeshow
12 oktober 2010	Spitkeet – Harkema
... november 2010	Bezoek aan tentoonstelling
19 november 2010	Rayonavond 'De Flying Stars'
17 december 2010	Kerstviering
25 januari 2011	Jaarvergadering Erfrecht en Erfbelasting Notaris mevr. Mr. G. Smeenk
22 februari 2011	Ziekte van Lyme Mevr. V.d. Veen, Hardegarijp
... maart 2011	Excursie
22 maart 2011	Reisverhalen – fotograaf Frank de Jong
19 april 2011	Duo Typstra en Co: 'Tsjeardsje op reis'

Verder wandelen en fietsen we en gaan een dagje op reis!!
Alle vrouwen zijn welkom.

Locatie: 'De Kiekenhof' te Nieuwehorne, aanvang 19.30 uur

Zangvereniging 'De Woudklank', Oranjewoud

Zangvereniging 'De Woudklank' geeft op **zondagmiddag 24 oktober** een **jubileumconcert** (90-jarig bestaan) in muziektheater 'De Rinkelbom' (Zwanedrift 2, Heerenveen).

Onder leiding van dirigent Rinse Meester en met medewerking van Janet Rienks (sopraan) en Jeanine Kramer (piano) geeft het gemengde koor van 28 dames en 16 heren een gevarieerd – 2 uur durend – concert. **Aanvang 14.30 uur.** De toegang is vrij.